SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:1400

av Elise Ryder Wikén m.fl. (M)

Förenkling av EU:s mjölk- och fruktstöd

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om förenkling av EU:s skolmjölks- och skolfruktsstöd och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör överväga att ge Jordbruksverket i uppdrag att se över nationella regler och rutiner för att minska den administrativa bördan för kommuner och skolhuvudmän och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att möjliggöra schabloniserade ansökningar och förenklade kontrollsystem för mindre mottagare av stödet och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

EU:s skolprogram omfattar stöd till utdelningar av mjölk och frukt till barn i grundskolan. Syftet är att främja goda matvanor, öka konsumtionen av hälsosamma livsmedel och stärka kunskapen om jordbruk och hållbar livsmedelsproduktion.

Målsättningen är god men problemet är att stödet i många fall är förknippat med omfattande administration. För att ta del av stödet behöver kommuner, fristående skolor och andra huvudmän hantera ansökningar, dokumentation och information/affischering, uppföljning, fakturaunderlag och kontrollkrav. För större kommuner kan administrationen ofta hanteras inom befintlig organisation men för mindre kommuner

och huvudmän riskerar arbetsinsatsen att bli oproportionerligt stor i förhållande till stödets ekonomiska värde.

Detta riskerar att kommuner avstår från att söka stödet trots att de är berättigade till det. I vissa fall överstiger den administrativa kostnaden och arbetstiden den nytta som stödet ger. Resultatet blir att de medel som avsatts för att stärka barns tillgång till mjölk och frukt inte nyttjas fullt ut. När kommuner och skolor måste lägga betydande resurser på administration minskar också resurserna för kärnverksamheten. Ett stöd som syftar till att gynna elevers hälsa bör vara enkelt att använda och inte kräva omfattande byråkrati.

Regeringen bör därför verka både nationellt och inom EU för att förenkla stödsystemet, till exempel genom att:

- införa en schablonersättning baserad på antalet elever istället för detaljerad redovisning av varje inköp.
- tillåta fleråriga godkännanden där huvudmän som tidigare uppfyllt kraven inte behöver lämna in samma uppgifter varje år.
- minska omfattningen av dokumentations- och kontrollkrav för mindre stödmottagare
- införa ett automatiserat ansökningsförfarande där elevunderlag hämtas direkt från befintliga register.
- utreda möjligheterna till direktutbetalning eller automatisk ersättning baserad på registrerat elevantal.
- säkerställa att digitala system utformas så att de kan användas effektivt även av små kommuner med begränsade administrativa resurser.

Elise Ryder Wikén (M)

Katarina Stenström Ros (M) *Jennie Bergius Eriksson (M)*